

Міністерство
цифрової трансформації
України

Оприлюднення та оновлення відкритих даних розпорядниками інформації у 2020 році

Аналітичний звіт

EURASIA
FOUNDATION

Жовтень 2021

Звіт підготовлений ГО "Тренінгово-консультаційний центр з доступу до інформації" у межах USAID/UK aid проєкту «Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах/TAPAS», що реалізується Фондом Євразія, та за сприяння Міністерства цифрової трансформації України.

Зміст цієї публікації не обов'язково відображає погляди Агентства USAID, Уряду США, Уряду Великої Британії або Фонду Євразія. Ні Міністерство цифрової трансформації України, ні будь-хто, хто діє від імені Міністерства, не може нести відповідальності за використання інформації, що міститься в цій публікації.

Автори звіту:

- Олексій Кабанов
- Малюта Ярослав
- Тимошук Людмила

представники ГО "Тренінгово-консультаційний центр з доступу до інформації"

Рецензенти:

- Михайло Корнеєв
- Яніна Любива

представники Міністерства цифрової трансформації України

- Надія Конашук

представниця USAID/UK aid проєкту «Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах/TAPAS» Фонду Євразія.

Виконання цього звіту стало можливим завдяки фінансовій підтримці Уряду США через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) та Уряду Великої Британії через UK aid у межах проєкту «Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах/TAPAS».

- 1 Передмова
- 2 Методика проведення оцінювання
- 3 Розділ I. Політика відкритих даних
- 4 Розділ II. Потенціал оброблення та аналізу відкритих даних
- 5 Розділ III. Якість відкритих даних
- 6 Розділ IV. Залучення користувачів до системи оприлюднення відкритих даних
- 7 Розділ V. Вплив відкритих даних
- 8 Післямова
- 9 Корисні посилання
- 10 Рейтинг розпорядників інформації

Із доповненням у 2015 році Закону України «Про доступ до публічної інформації» статтею 10¹ щодо обов'язку розпорядників публікувати інформацію у формі відкритих даних та ухваленням постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних» від 21 жовтня 2015 р. № 835 розпочали публікацію перших наборів відкритих даних та розкриття значних масивів інформації, про існування яких раніше широке коло потенційних користувачів могло лише здогадуватись.

Завдяки цим законодавчим новаціям в Україні розпочався стрімкий розвиток інформаційних технологій на основі публічної інформації органів державної влади та місцевого самоврядування. З'явилася низка сервісів і продуктів, які не лише спрощують виконання повсякденних справ, а й сприяють належному виконанню своїх функцій державними службовцями, удосконаленню антикорупційних інструментів. Наслідком, здавалося б, таких простих речей є покращення інвестиційного клімату та зростання цифрової економіки країни. Відкриті дані істотно впливають на розвиток політичної, соціальної, економічної сфер і сфери охорони навколишнього природного середовища¹.

З метою з'ясування тенденцій, а також стану оприлюднення та оновлення відкритих даних розпорядниками інформації на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних 17 квітня 2019 р. № 409 Кабінет Міністрів України вніс зміни до постанови № 835 та впровадив обов'язок усіх розпорядників інформації до 1 березня подавати до Міністерства цифрової трансформації України заповнену картку оцінки стану оприлюднення і оновлення відкритих даних розпорядниками інформації.

Впровадження зазначеного моніторингового інструменту в 2019 році надало можливість вперше з'ясувати загальнонаціональний стан справ у сфері відкритих даних: визначити індикатори, які сприяють поліпшенню розвитку бізнес-процесів; визначити проблемні місця розпорядників інформації в роботі з машиночитаними форматами; з'ясувати цікаві практики впровадження інформаційних продуктів на основі відкритих даних тощо².

---

¹ Див.: розділ 5.2 «Open data impact» в звіті Open Data Maturity Report 2020», доступний за посиланням: https://data.europa.eu/sites/default/files/edp_landscaping_insight_report_n6_2020.pdf

² Із результатами щорічної оцінки за 2019 рік можна ознайомитись за посиланням: <https://bit.ly/3r0ZFPO>

Під час проведення оцінки стану розвитку сфери відкритих даних у 2020 році увагу було зосереджено над усіма позитивними та негативними тенденціями.

4

У звіті представлено аналіз оприлюднення та оновлення відкритих даних розпорядниками інформації за 2020 рік. Увесь узагальнений матеріал звіту було сформовано на підставі детальної перевірки поданої інформації та виставлення оцінок відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 р. № 835 «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних».

Усі виставлені оцінки для розпорядників не мають на меті персоналізованих критичних зауважень або, навпаки, перебільшення досягнень окремих розпорядників.

Сподіваємось, що інформація, викладена нижче, а також сформовані на підставі її аналізу рекомендації сприятимуть подальшому розвитку відносин зі створення, використання інформації у машиночитаних форматах шляхом поліпшення роботи розпорядників із відкритими даними та відповідно створення ще більшої кількості корисних сервісів і продуктів на їхній основі.

Перелік умовних скорочень

ОМС

орган місцевого самоврядування

ОДВ

орган державної влади

Мінцифри

Міністерство цифрової трансформації України

Постанова № 835

постанова Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 року № 835 «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних»

Портал

Єдиний державний веб-портал відкритих даних

Картка

Картка оцінки стану оприлюднення та оновлення відкритих даних

Розпорядник

розпорядник публічної інформації в розумінні статті 13 Закону України «Про доступ до публічної інформації»

Харвестинг

автоматизоване перенесення метаданих наборів з одного порталу відкритих даних на другий

НПА

нормативно-правовий акт

Методика проведення оцінювання

Щорічне оцінювання стану оприлюднення та оновлення відкритих даних здійснене згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 17 квітня 2019 р. № 409, якою затверджено Порядок щорічної оцінки стану оприлюднення та оновлення відкритих даних розпорядниками інформації на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних.

Об'єкт моніторингу

Картки 56 ОДВ (центральні органи виконавчої влади та інші державні органи) та 81 ОМС (міста обласного значення).

Предмет дослідження

Оцінка стану оприлюднення та оновлення відкритих даних відповідно до вимог Постанови № 835 (у редакції від 09.10.2020)

Мета дослідження

Проведення об'єктивної та незалежної оцінки стану оприлюднення та оновлення відкритих даних.

Методи дослідження

контент-аналіз, порівняльний, системний, узагальнення.

Принципи проведення дослідження

- 1 Принцип об'єктивності – оцінювання відображає реальний стан виконання вимог законодавства;
- 2 Принцип законності – оцінювання здійснюється на вимогах, встановлених чинним законодавством;
- 3 Добросовісності та спроможності – оцінювання здійснюється відповідно.

Етапи проведення оцінювання

I етап (березень – травень 2021 року)	Оцінка розділів I–V Карток
II етап (червень 2021 року)	Зведення показників і формування загального рейтингу
III етап (липень 2021 року)	Попередня презентація результатів, зворотний зв'язок від розпорядників і громадськості
IV етап (серпень – вересень 2021 року)	Підготовка звіту

Шкала рейтингових рівнів реалізації політики відкритих даних розпорядниками інформації за результатами оцінювання

РЕЙТИНГОВІ РІВНІ

РІВЕНЬ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИКИ ВІДКРИТИХ ДАНИХ

■ «НИЗЬКИЙ»

■ від 0% до 10%

■ «НЕДОСТАТНІЙ»

■ від 11% до 29%

■ «СЕРЕДНІЙ»

■ від 30% до 49%

■ «ДОСТАТНІЙ»

■ від 50% до 74%

■ «ВИСОКИЙ»

■ від 75% до 100%

Загальні особливості оцінки розділів Картки

загалом містять 35 критеріїв (запитань)

- Розділ 1 «Політика відкритих даних» (п'ять запитань, максимальна кількість балів – вісім): наявність у розпорядника внутрішніх розпорядчих документів, що визначають відповідальність і порядок відкриття та оновлення даних, оприлюднення обов'язкових та додаткових наборів відкритих даних.
- Розділ 2 «Потенціал оброблення та аналізу відкритих даних» (дев'ять запитань, максимальна кількість балів – 16): визначення розпорядником відповідальної особи, залучення фінансування, взаємодія з іншими розпорядниками інформації, використання міжнародних стандартів, проведення навчань та аудиту.
- Розділ 3 «Якість відкритих даних» (дев'ять запитань, максимальна кількість балів – 15): частота оновлення, повнота оприлюднення, типи наборів відкритих даних; якість набору та його оформлення.
- Розділ 4 «Залучення користувачів до системи оприлюднення відкритих даних» (сім запитань, максимальна кількість балів – 11): наявність зворотного зв'язку, інформування розпорядником про оприлюднення та оновлення наборів даних, залучення користувачів даних до визначення нових наборів.
- Розділ 5 «Вплив відкритих даних» (п'ять запитань, максимальна кількість балів – дев'ять): сприяння розпорядником використанню оприлюднених наборів, організація та проведення моніторингу, оцінювання впливу, переваги від оприлюднених наборів для громадськості.

Особливості верифікації інформації та виставлення оцінок:

- Максимальна кількість балів, які може отримати розпорядник, – 59 балів, що відповідно прирівнюється до 100% реалізації політики відкритих даних.
- Сума оцінок за всіма розділами карток формує загальне оцінювання стану оприлюднення та оновлення відкритих даних шляхом додавання числових ваг відповідей за кожним критерієм.
- Розпорядники, які не подали карток, підлягають оцінюванню за усіма розділами шляхом моніторингу офіційної інформації у відкритих джерелах, включаючи портал, вебсайт та сторінки розпорядника у соціальних мережах тощо.
- Відповіді на запитання, які потребують зазначення підтверджувальних та/або уточнювальних відомостей, підлягають оцінюванню після верифікації зазначеної інформації у відкритих джерелах, включаючи портал, вебсайт та сторінки розпорядника у соціальних мережах тощо.
- Оцінюється відповідність загальних наборів (для всіх розпорядників) та унікальних наборів ОМС рекомендаціям Мінцифри для оприлюднення наборів відкритих даних.
- Оцінюванню не підлягають запитання, відповіді на які не містять підтверджувальних та/або уточнювальних відомостей по суті або містять недостовірні відомості.
- У разі подання окремих карток від структурних підрозділів і головного розпорядника інформації одночасно, за умови оприлюднення ними в різних кабінетах різних наборів, оцінюванню підлягає сукупність поданих карток. При цьому оцінка виставляється шляхом середньоарифметичного обрахунку.
- Оцінка передбачає можливість уточнень у розпорядника у разі неподання або подання картки не в текстовому форматі.

У цьому розділі аналізується наявність у державних органах заходів та інструментів, спрямованих на впровадження принципів оприлюднення відкритих даних для можливості їх сталого використання суспільством. У розділі здійснено оцінювання діяльності державних органів та органів місцевого самоврядування за п'ятьма критеріями.

За результатами оцінювання встановлено, що у 59 (72,8%) ОМС та 31 (55,4%) ОДВ розпорядників затверджено внутрішній розпорядчий акт щодо відкритих даних. Зазвичай таким актом в ОМС є рішення виконавчого комітету або розпорядження голови, рідше – рішення ради відповідного ОМС, яким затверджено Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню на Порталі. Водночас у більшості ОДВ порядок оприлюднення відкритих даних затверджено наказами. При цьому деякі розпорядники зазначали інформацію щодо внутрішніх актів, які не стосуються порядку оприлюднення та оновлення відкритих даних.

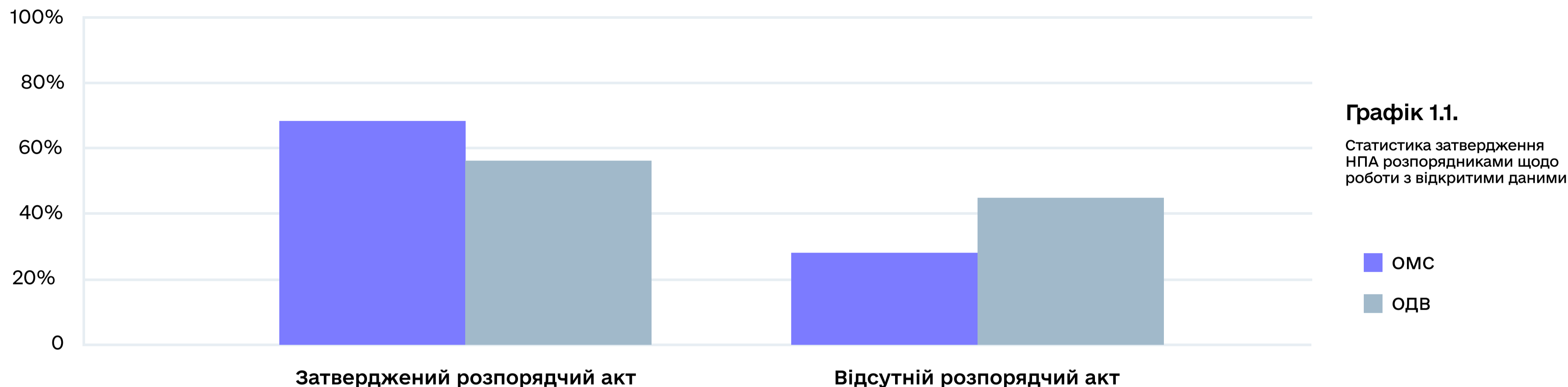
Зокрема, зі 81 ОМС та 56 ОДВ лише у 35 (43,2%) та 29 (51,8%) відповідно затверджено періодичність оновлення наборів даних, передбачених переліком наборів даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних.

Загалом аналіз внутрішніх НПА розпорядників щодо роботи з відкритими даними свідчить, що найкращою практикою врегулювання вказаного питання є затвердження положення або порядку здійснення діяльності з оприлюднення відкритих даних, які містили б:

- чіткий порядок взаємодії структурних підрозділів і посадових осіб розпорядника в процесі формування, модерування та оприлюднення наборів даних;
- перелік обов'язкових до оприлюднення наборів даних, періодичність їх оновлення;
- перелік відповідальних за модерацію, створення та оновлення наборів даних структурних підрозділів/посадових осіб;
- порядок проведення аудиту даних та виконання його рекомендацій.

Також для розпорядника, який тільки розпочинає роботу в сфері відкритих даних, доцільно окремо затвердити чіткий план впровадження політики відкритих даних із відповідальними виконавцями та строками виконання.

Варто зазначити, що з-поміж 81 ОМС та 56 ОДВ, 51 (63%) та 41 (73,2%) відповідно оприлюднюють дані винятково згідно з переліком, затвердженим Постановою, тобто застосовують реактивний підхід до оприлюднення. 20 (24,7%) ОМС та 12 (21,4%) ОДВ використовують проактивний підхід, оприлюднюючи дані відповідно як до Постанови, так і запитів громадськості та з власної ініціативи.

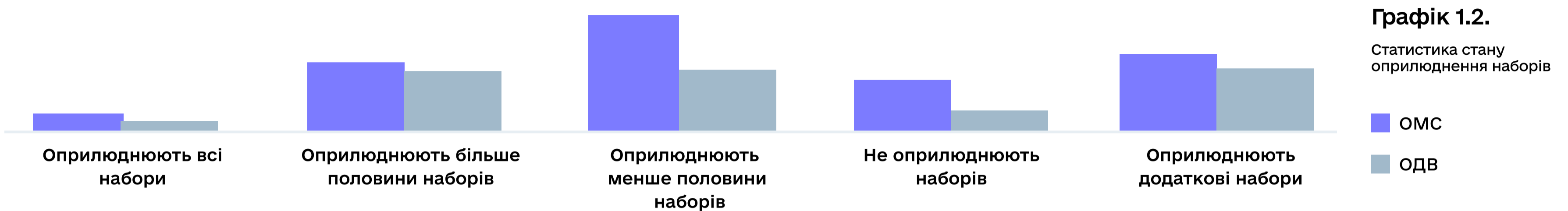
Щодо оприлюднення наборів даних у формі відкритих даних встановлено, що лише 5 (6,2%) ОМС та 4 (7,1%) ОДВ оприлюднюють усі набори даних на Порталі відкритих даних, 33 (40,7%) ОМС та 30 (53,6%) ОДВ – частково оприлюднюють, ще 33 (40,7%) ОМС та 18 (32,1%) ОДВ – оприлюднили менше половини наборів на Порталі. Також 10 (12,3%) ОМС та 4 (7,1%) ОДВ не оприлюднили жодного набору даних.

Важливо!

За результатами проведеної перевірки стану оприлюднення наборів відкритих даних встановлено, що приблизно 2/5 ОМС оприлюднюють свої набори через структурні підрозділи, які є відокремленими юридичними особами. Подекуди кількість таких структурних підрозділів одного ОМС може сягати майже 30. Водночас така практика порушує гарантію максимального спрощення процедури отримання інформації, встановлену статтею 3 Закону України «Про доступ до публічної інформації», адже це ускладнює доступність такої інформації.

За результатами оцінювання встановлено, що 24 (29,6%) ОМС з-поміж 81 оприлюднюють додаткові набори даних, наприклад: інформацію про кількість повідомлень про публічні заходи, що відбуваються на території міста; інформацію про кількість ліквідованих підприємств, установ, організацій; перелік комісій, робочих груп, дорадчих органів; дані про причини звернень; статистичні дані про медичні діагнози та направлення, встановлені за результатами надання первинної медико-санітарної допомоги; списки архівних фондів; поіменні результати голосування членів виконавчого комітету; переліки об'єктів культурної спадщини; переліки кінотеатрів, які є комунальними підприємствами; переліки бібліотек, парків культури та відпочинку, закладів культури та шкіл естетичного виховання тощо.

19 (33,9%) ОДВ з-поміж 56 публікують додаткові набори даних, зокрема: звіти про річні плани закупівель, окремі державні реєстри (оприлюднення яких є обов'язковим), звіти про виконання Державного бюджету України, бази даних аудиторів, середньозважені тарифи на теплову енергію, вироблену з природного газу, інформацію про діяльність громадських рад тощо.

Моніторинг обов'язкових до оприлюднення наборів відкритих даних засвідчив, що окремі розпорядники застосовують формальний підхід до дотримання вимог Постанови, оприлюднюючи порожні набори відкритих даних. Хибною також є практика, коли структурні підрозділи здійснюють оприлюднення унікальних наборів даних як відокремлені розпорядники.

Основні недоліки розпорядників за результатами оцінювання розділу I:

- оприлюднення інформації на власних сайтах/порталах без харвестингу на Портал;
- неповне оприлюднення наборів даних;
- часткове оприлюднення одних і тих самих наборів даних через кабінети різних структурних підрозділів у межах їхньої компетенції;
- набори даних не збігаються у назвах, визначених Постановою;
- дублювання наборів даних.

Високий рівень оцінки розділу I:

13

Міста: Луцьк, Біла Церква, Маріуполь (вісім балів); Коломия, Дрогобич, Тернопіль, Прилуки, Харків, Дніпро (сім балів).

ОДВ: Міністерство освіти і науки України, Державна податкова служба, Офіс Генерального прокурора (вісім балів); Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, Державне агентство рибного господарства України, Адміністрація Державної служби зв'язку та захисту інформації, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, Вища рада правосуддя (сім балів).

«Топ» серед базового рівня «Достатній» оцінки розділу I:

Міста: Хмельницький, Дубно, Львів, Біла Церква, Мукачево (шість балів).

ОДВ: Державна регуляторна служба України, Антимонопольний комітет України, Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України, Фонд державного майна України, Пенсійний фонд України (шість балів).

Рекомендації для ОМС та ОДВ за результатами оцінювання розділу I:

- 1 Затвердити та оприлюднити на власних вебсайтах внутрішньоорганізаційні НПА, які регламентуватимуть порядок взаємодії структурних підрозділів ОМС або ОДВ, оприлюднення та періодичність оновлення відкритих даних.
- 2 Визначити один структурний підрозділ/посадову особу, відповідальну за модерацію наборів даних за увесь ОМС та ОДВ на Порталі у єдиному кабінеті розпорядника (кабінети структурних підрозділів варто об'єднати). Назва кабінету має збігатись із назвою органу:
  - визначити особу, відповідальну за координацію та контроль над оприлюдненням наборів відкритих даних структурними підрозділами розпорядника;
  - застосовувати принцип «єдиного вікна», тобто оприлюднювати набори відкритих даних, створені різними структурними підрозділами, в єдиному електронному кабінеті розпорядника (назва кабінету має збігатись із назвою органу) на Порталі. Відтак не допускати створення на Порталі окремих сторінок структурних підрозділів розпорядника у зв'язку з суттєвим ускладненням доступності наборів відкритих даних для користувачів у такому випадку.

- 3 Узгодити з вимогами Постанови наявні внутрішні НПА з питань оприлюднення наборів відкритих даних.
- 4 Оприлюднюючи набори відкритих даних на регіональних порталах відкритих даних, розпорядники повинні оприлюднювати ті самі набори на загальнодержавному Порталі (деякі ОМС оприлюднюють окремі набори даних на власних (регіональних) порталах, однак не дублюють їх на Порталі (при цьому автоматичний харвестинг даних із відповідних порталів на державний Портал не налаштований))³.
- 5 Затвердити у внутрішніх НПА порядок і систематичність проведення інформаційного аудиту та виконання його рекомендацій.
- 6 Внести зміни до Постанови, якими визначити поняття «розпорядник» для цілей оприлюднення наборів відкритих даних.

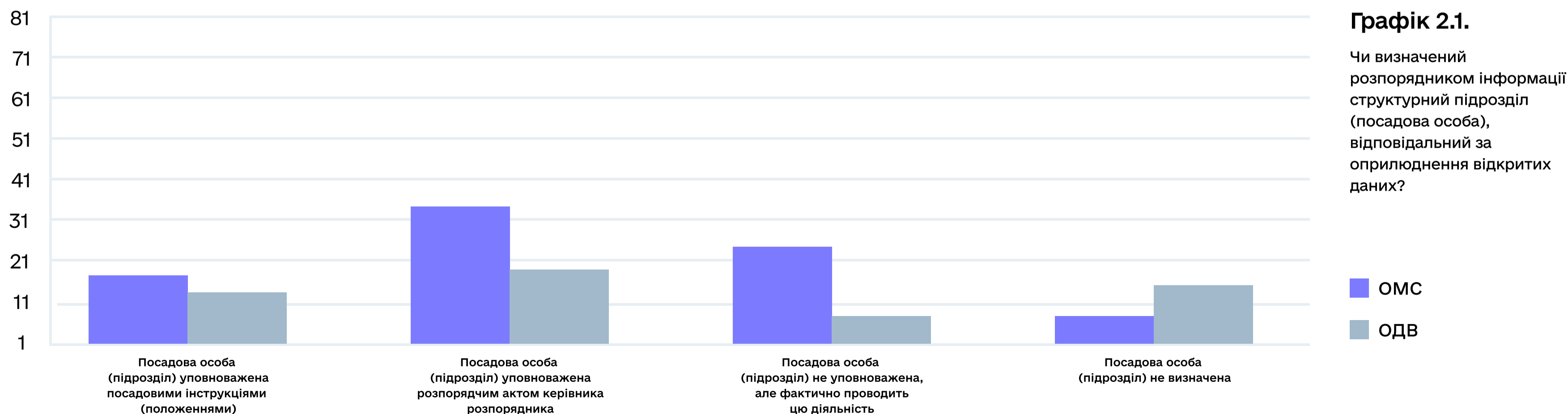
³ Наприклад: <https://mycity.khm.gov.ua/OpenData/listLocalHistoryMemos>

4 Розділ II. Потенціал оброблення та аналізу відкритих даних

У цьому розділі проведено оцінювання ресурсної бази розпорядників, необхідної для здійснення якісного оброблення відкритих даних з урахуванням міжнародних стандартів та кращих практик у цій сфері. Зокрема, наявності висококваліфікованого та досвідченого штату відповідальних посадових осіб, наявності та достатності фінансових ресурсів для реалізації відповідних проєктів, а також наявності взаємодії з іншими розпорядниками інформації для обміну досвідом.

За результатами перевірки зазначених розпорядниками відомостей, встановлено, що 8 (9,8%) ОМС та 15 (26,8%) ОДВ не визначили посадову особу, відповідальну за оприлюднення відкритих даних. 23 (28,4%) ОМС та 9 (16,1%) ОДВ фактично мають посадових осіб (структурний підрозділ), що здійснюють оприлюднення відкритих даних, проте ці особи (структурні підрозділи) не уповноважені на проведення такої діяльності.

33 (40,7%) ОМС та 19 (33,9%) ОДВ мають посадових осіб (структурний підрозділ), уповноважених на оприлюднення відкритих даних актом керівника – розпорядника відкритих даних. 17 (21%) ОМС та 13 (23,2%) ОДВ також мають посадових осіб (структурний підрозділ), уповноважених на оприлюднення відкритих даних, такі повноваження визначені посадовими інструкціями (положеннями) (див.: графік 2.1).

Чи фінансується реалізація проєктів, пов'язаних із відкритими даними? За результатами оцінювання за цим критерієм, 67 (82,7%) ОМС та 48 (85,7%) ОДВ не мають відповідного фінансування. 8 (9,8%) ОМС та 7 (12,5%) ОДВ фінансуються лише з одного джерела (в межах коштів державного бюджету або в межах проєктів міжнародної технічної допомоги чи з інших джерел фінансування). П'ять (6,2%) ОМС та 1 (1,8%) ОДВ одержують фінансування одночасно з двох джерел фінансування, вказаних вище. Один (1,2%) ОМС одержує фінансування з усіх трьох джерел. Водночас жоден із ОДВ не вказав більше двох джерел фінансування сфери.

При цьому зауважимо, що розпорядники, які вказували у картах оцінки джерела фінансування, здебільшого відзначали варіант вибору «в межах коштів державного бюджету» без надання додаткових уточнень або інформації про конкретні програми. На практиці це необхідно розуміти як витрати на загальне забезпечення діяльності відповідних ОМС чи ОДВ (наприклад, фонд оплати праці), що не варто розцінювати як повноцінне фінансування реалізації роботи, пов'язаної з відкритими даними.

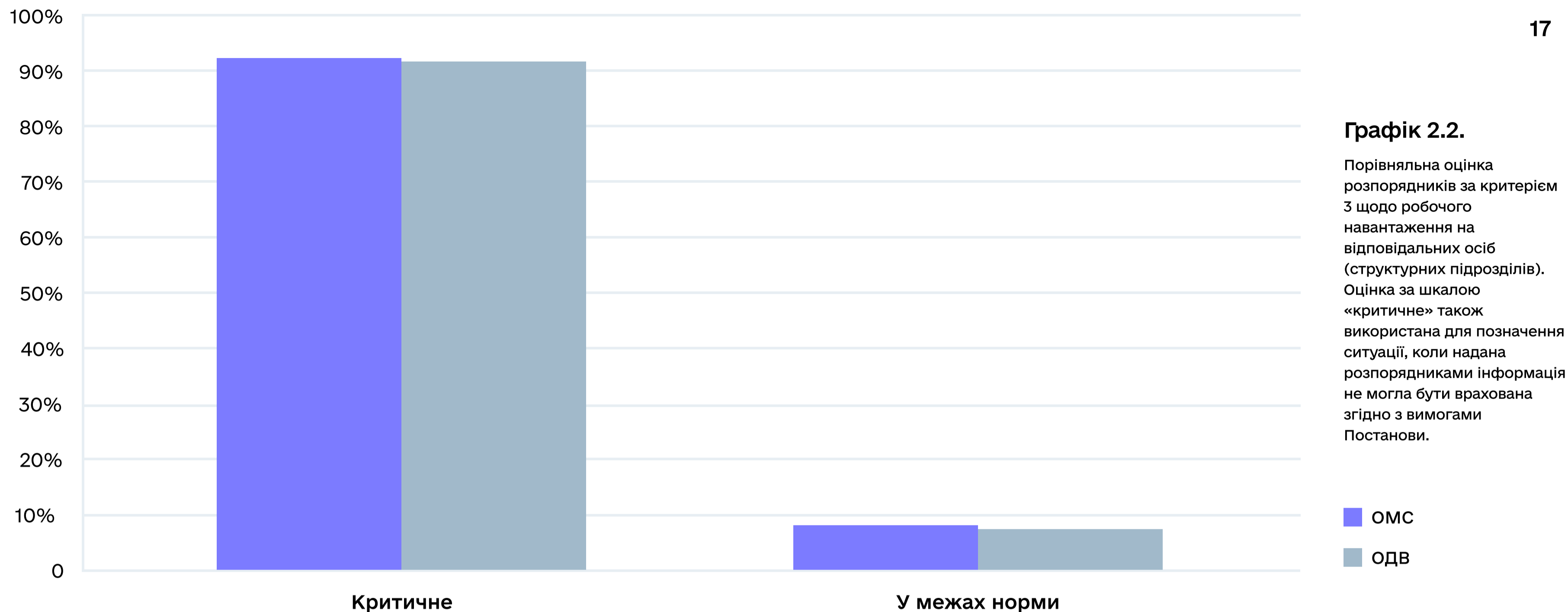
Водночас деяких результатів діяльності розпорядників у сфері роботи з відкритими даними було досягнуто в межах міжнародної технічної допомоги. Наприклад, меморандуму про співпрацю між Україною та ЄС в межах програми «Антикорупційна ініціатива ЄС в Україні (EUACI)», проєкту «Створення умов для легкого і вільного доступу до інформації про власність громади» за підтримки Фонду сприяння демократії Посольства США в Україні, USAID/UK aid проєкту «Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах/TAPAS» (Фонд «Євразія»).

За результатами верифікації інформації, вказаної розпорядниками у картках – 75 (92,6%) ОМС та 52 (92,9%) ОДВ оцінено в 0 балів, оскільки рівень робочого навантаження на відповідальну особу (структурний підрозділ) було визначено як критичний або надана розпорядниками інформація не могла бути врахована згідно вказаних вище вимог⁴. Водночас 6 (7,4%) ОМС та 4 (7,1%) ОДВ відзначили свій рівень робочого навантаження в межах норми (див.: графік 2.2).

---

⁴ Також відповідно до порядку проведення оцінювання, затвердженого Постановою, у разі якщо розпорядник не оприлюднив хоча б один із обов'язкових наборів даних, відповідь на запитання 3 розділу II картки щодо робочого навантаження на відповідальну за оприлюднення відкритих даних посадову особу (структурний підрозділ) не може бути зарахована, незважаючи на обраний розпорядником її варіант.

Розпорядники вказували про наявність взаємодії під час роботи з відкритими даними між своїми структурними підрозділами або підприємствами, установами, організаціями, що перебувають у сфері їхнього управління⁵. На жаль, 68 (84%) ОМС та 43 (76,8%) ОДВ не здійснюють взаємодії з іншими розпорядниками. Водночас 13 (16%) ОМС і 13 (23,2%) ОДВ здійснюють реальну взаємодію в контексті вказаного критерію.

Відповідно до вказаної у картках інформації найпоширенішим способом взаємодії з іншими розпорядниками було висвітлення у засобах масової інформації спільної діяльності щодо відкритих даних (85 розпорядників) через власні вебсайти та сторінки у соціальних мережах, а також навчання та впровадження провідних практик управління даними та оприлюднення відкритих даних (77); окремі розпорядники (77) стверджували про впровадження заходів із стандартизації даних.

⁵ Проте таку відповідь (щодо «внутрішньої» взаємодії) не вважали підставою для зарахування відповідного балу.

Наприклад, окремі ОМС (Хмельницький, Вінниця, Кропивницький, Київ, Львів) та ОДВ (Державна регуляторна служба України, НАБУ, НАЗК) заявляли про активний обмін досвідом роботи з відкритими даними між собою (безпосередньо або, наприклад, у межах Асоціації відкритих міст, участі у тренінгах, міжнародних конференціях, форумах тощо).

Особливу популярність для обґрунтування способів взаємодії серед розпорядників мав навчальний курс [«Відкриті дані для державних службовців»](#), який проводило Міністерство цифрової трансформації України за підтримки USAID/UK aid проекту «Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах/TAPAS». Відповідно до пояснень розпорядників, зазначений курс викликав значну зацікавленість не лише серед працівників сфери відкритих даних, а й інших державних службовців і посадових осіб органів місцевого самоврядування.

Підсумовуючи, зазначимо, що 57 (70,4%) ОМС та 42 (64,6%) ОДВ не вживали жодних заходів для взаємодії з іншими розпорядниками. 13 (16%) ОМС та 11 (19,6%) ОДВ вживали окремі заходи (як правило, не більше одного виду). Чотири (4,9%) ОМС та 1 (1,8%) ОДВ застосовували два види заходів, 7 (8,6%) ОМС та 2 (3,6%) ОДВ – три та більше способів взаємодії.

За результатами оцінювання також встановлено, що 67 (82,7%) ОМС та 41 (73,2%) ОДВ не використовують міжнародних стандартів відкритих даних; 14 (17,2%) ОМС і 15 (26,8%) ОДВ використовують міжнародні стандарти (детальніше на графіку 2.12), однак варто констатувати, що аналіз відповідей на зазначене запитання вказує на низький рівень обізнаності розпорядників щодо міжнародних стандартів.

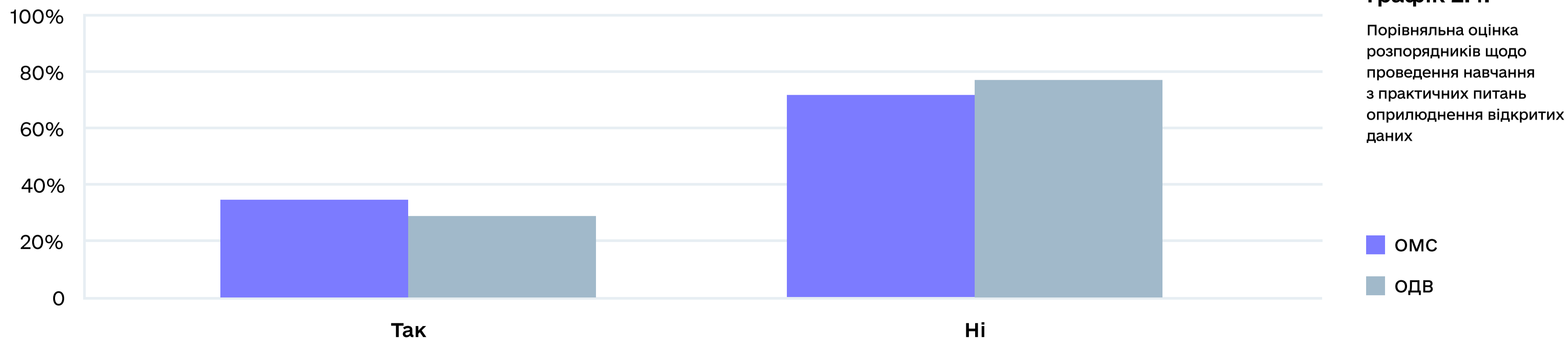

За результатами оцінювання інформації щодо проведення навчання з практичних питань оприлюднення відкритих даних встановлено, що у 24 (29,6%) ОМС та 13 (23,2%) ОДВ таке навчання проводили, у 57 (70,4%) ОМС та 43 (76,8%) ОДВ – відповідно ні (див.: графік 2.4).

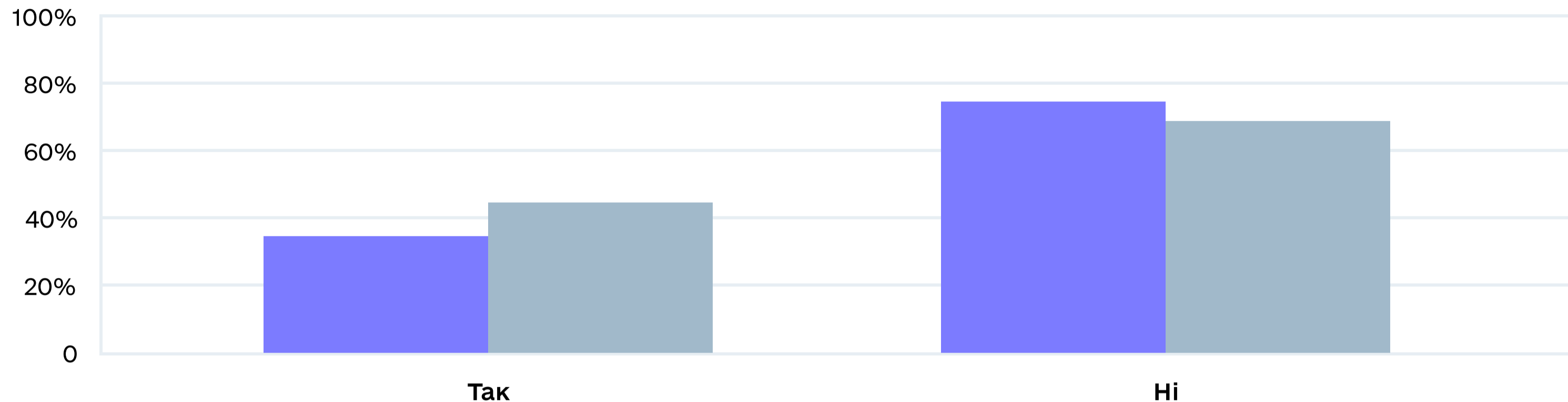
Значна частина розпорядників зазначали свою участь у численних навчальних заходах щодо відкритих даних, які проводилися у межах освітньої кампанії Мінцифри, Національного агентства України з питань державної служби, [USAID/UK aid проєктом «Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах/TAPAS»](#) та [Міжнародною благодійною організацією «Фонд Східна Європа»](#), серед яких, зокрема:

- 1 Інтенсив із відкритих даних для початківців. Проводять в середньому двічі на місяць.
- 2 Інтенсив із відкритих даних для розпорядників (окремо для ЦОВВ та ОМС).
- 3 Навчальна програма «Відкриті дані для держслужбовців: практичний курс».
- 4 Навчальний курс «Робота з відкритими даними в юридичній практиці».

Значна частина розпорядників також відзначали проходження спеціальних короткострокових програм через освітню платформу [«Дія. Цифрова освіта»](#); інші вказували на проведення внутрішнього навчання для своїх співробітників, у тому числі за участю представників громадянського суспільства.

Також за результатами оцінювання відповідей на запитання 8 розділу II Карток з'ясовано, що 27 (33,1%) ОМС та 25 (44,6%) ОДВ проводили навчання щодо положень законодавства про обіг інформації з обмеженим доступом (щодо захисту персональних даних) для своїх посадових осіб. Водночас, 54 (66,9%) ОМС та 31 (55,4%) ОДВ такого навчання не проводили⁶ (див.: графік 2.5).

Графік 2.5.

Порівняльна оцінка розпорядників за відповідями на запитання 8 щодо проведення навчання з питань законодавства у сфері обігу інформації з обмеженим доступом

■ ОМС
■ ОДВ

Щодо проведення аудиту наявних у розпорядника інформації відкритих даних, результати оцінювання свідчать, що лише у 8 (9,9%) ОМС та 2 ОДВ (3,6%) такий аудит проводили. Усі інші 73 (90,1%) ОМС та 54 (96,4%) ОДВ аудиту не проводили або не вказали підтверджувальну щодо його проведення інформацію (організацію, що проводила аудит, строки проведення та його результати).

Прикладом належної практики у цій сфері варто вважати аудит відкритих даних Запорізької міської ради, виконаний у межах меморандуму про співпрацю між нею та громадською організацією «Агенція журналістики даних».

⁶ Оскільки відповідь на запитання 8 розділу II не передбачає надання розпорядниками будь-якої додаткової чи уточнювальної інформації (лише «так» чи «ні»), їх верифікація неможлива. Рекомендується доповнити відповідь на зазначене запитання у картці оцінки графою для надання розпорядниками посилань/додаткової інформації про відповідні заходи.

Високий рівень оцінки розділу II:

Міста: Харків, Запоріжжя, Луцьк, Маріуполь.

«Топ» серед базового рівня «Достатній» оцінки розділу II:

Міста: Хмельницький, Коломия, Дубно, Львів, Тернопіль.

ОДВ: Міністерство фінансів України, Антимонопольний комітет України, Міністерство освіти і науки України.

Рекомендації для ОМС та ОДВ за результатами оцінювання розділу II:

- 1 Посилити навчальну та інформаційну кампанію серед працівників ОМС та ОДВ, спрямовану на імплементацію міжнародних стандартів у сфері відкритих даних.
- 2 Провести аудит наявних відкритих даних та оприлюднити його результати.
- 3 Посилити взаємодію з іншими розпорядниками інформації з метою створення нових унікальних наборів відкритих даних.
- 4 Забезпечити систематичне підвищення кваліфікації працівників, відповідальних за створення, оприлюднення та оновлення наборів відкритих даних.
- 5 Забезпечити обов'язкове проходження для працівників, що здійснюють діяльність у сфері відкритих даних, навчальних онлайн-курсів [«Персональні дані»](#) на освітній платформі [«Дія. Цифрова освіта»](#) та [«Захист персональних даних»](#) на EdEra – студія онлайн-освіти.
- 6 Провести для працівників, відповідальних за заповнення карток, навчання щодо важливості внесення якісного деталізованого вмісту та своєчасного подання.

У цьому розділі Карток оцінюванню підлягали частота оновлення та повнота оприлюднення кожного набору відкритих даних розпорядника, їх машиночитаність, помилки наборів і типи даних. Оцінювання розпорядника здійснювалась шляхом визначення середньої оцінки за всіма оціненими наборами даних із урахуванням рекомендацій Мінцифри щодо формування окремих наборів.

За результатами оцінювання встановлено, що 29 (35,8%) ОМС та 27 (48,2%) ОДВ дотримуються визначеної паспортом набору частоти даних. Окремі розпорядники, зокрема 7 (12,5%) ОДВ, оновлюють та оприлюднюють набори відкритих даних лише на інших порталах, сервісах за допомогою API, а також на власних вебсайтах.

На жаль, окремі розпорядники не вживають достатніх заходів з оновлення наборів відкритих даних, подекуди не оновлюючи власні набори впродовж одного або двох років. Також у результаті перевірки якості наборів виявлено, що окремі розпорядники замість належного оформлення структури набору даних шляхом заповнення відповідних даних розміщують лише посилання на власні вебсайти, таким чином уникаючи реального виконання вимог Постанови.

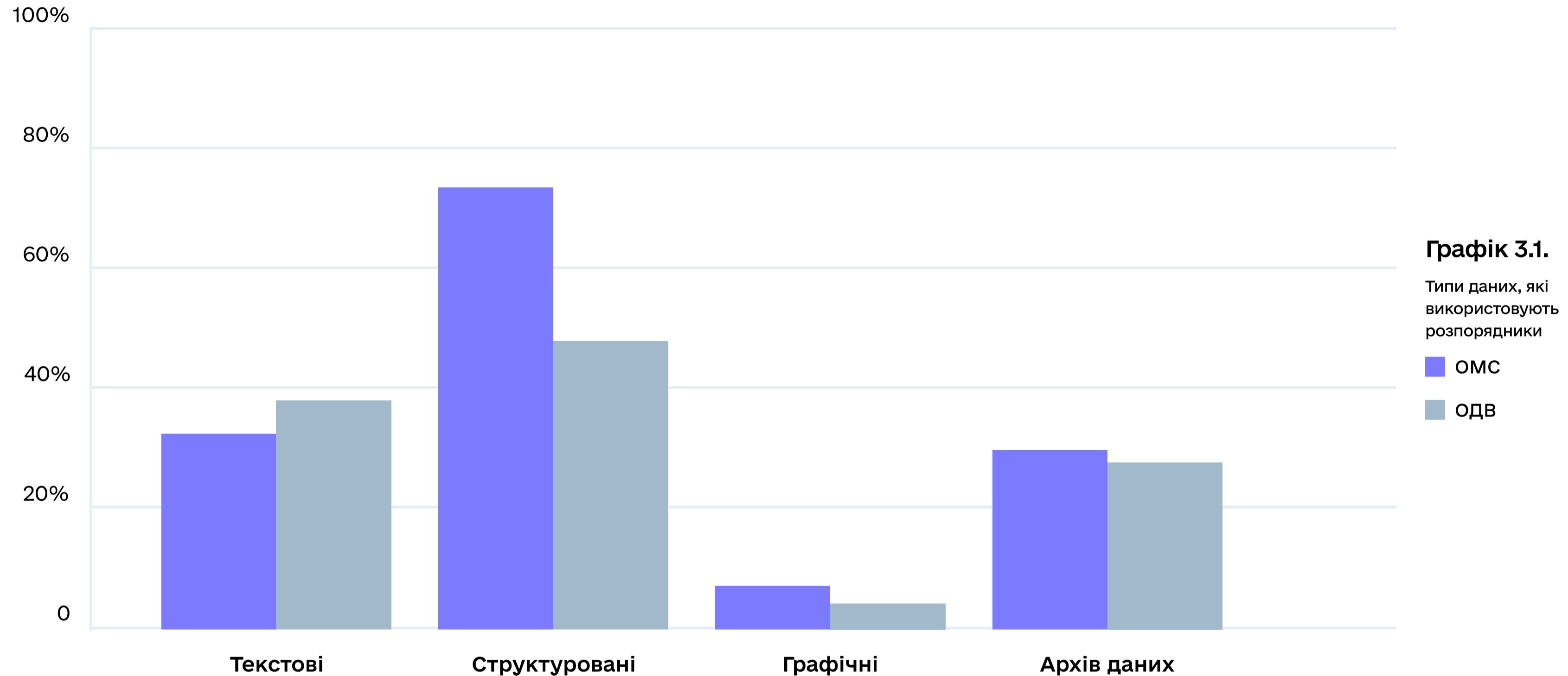
Лише 22 (27,2%) ОМС та 27 (48,2%) ОДВ оприлюднюють набори відкритих даних у повному обсязі.

38 (46,9%) ОМС та 48 (85,7%) ОДВ оприлюднюють набори відкритих даних у машиночитаному форматі, що дає можливість авторматизовано їх обробляти інформаційними системами.

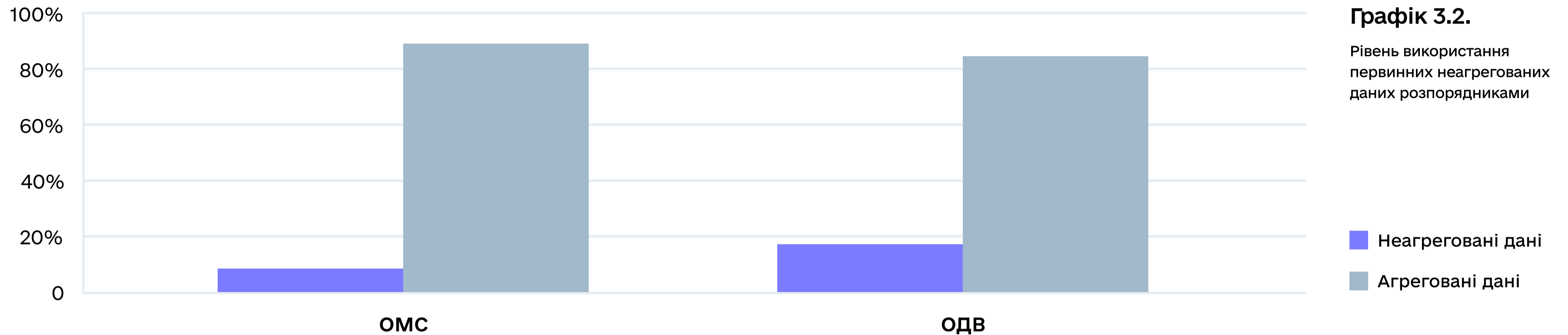
5 (6,2%) ОМС та 2 (3,6%) ОДВ відзначили наявність у їхніх наборах відкритих даних помилок, зокрема друкарських.

За результатами оцінювання усіх наборів даних встановлено, що розпорядники найчастіше використовують текстові, структуровані, графічні типи даних та архів даних (див.: графік 3.1). Не використовують відеоданих, аудіоданих та даних, розроблених з використанням програми Macromedia Flash.

Типи даних, які використовують розпорядники інформації під час публікації наборів даних

За результатами аналізу та перевірки інформації, вказаної у картках, встановлено, що лише 7 (8,6%) ОМС та 10 (17,9%) ОДВ оприлюднюють набір даних у первинній (неагрегованій) формі. Такий низький показник розуміння важливості використання первинних неагрегованих даних передусім зумовлюється відсутністю однозначного підходу в розумінні поняття «первинні дані» та труднощі із переведенням їх у машиночитаний формат.

У результаті перевірки інформації у відповідь на запитання карток «Чи містить текстовий набір скановані зображення?» встановлено, що набори відкритих даних 30 з 33 ОМС та 31 з 39 ОДВ, які використовують текстовий формат, не містять зображень.

Основні недоліки розпорядників за результатами оцінювання розділу III:

- відсутність дати або версії у назві файлу набору;
- відсутність у першому рядку записаних назв атрибутів латиницею (переважно таблиць без ідентифікаторів полів);
- недотримання форматів даних (наприклад, оприлюднення xls у різних варіантах);
- у структурі файлів доволі часто трапляються порожні рядки всередині документа та об'єднані комірки;
- невідповідність форматів комірок вмісту (наприклад, застосування текстового формату комірки, яка містить числову інформацію);
- відсутність ідентифікаторів полів;
- використання застарілого стандарту написання дат формату дд.мм.рррр;
- застосування курсивного написання шрифту, зазначення слів великими літерами, об'єднання комірок.

Високий рівень оцінки розділу III:

25

Міста: Чернівці, Тернопіль, Бахмут, Маріуполь.

ОДВ: Міністерство внутрішніх справ України, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

«Топ» серед базового рівня «Достатній» оцінки розділу III:

Міста: Хмельницький, Харків, Запоріжжя, Вараш, Миколаїв, Дніпро.

ОДВ: Державна митна служба України, Державна податкова служба України, Державна судова адміністрація України, Державне агентство водних ресурсів України, Державне агентство рибного господарства України.

Рекомендації для ОМС та ОДВ за результатами оцінювання розділу III:

- 1 Здійснювати належне оформлення набору та дотримуватися рекомендацій Мінцифри (для ОМС), встановлювати потрібну частоту оновлення (майже чверть ОМС помилково встановлювали частоту оновлення набору за замовчуванням «більш ніж раз на день»).
- 2 Застосовувати під час створення та оновлення наборів даних міжнародний стандарт дати та часу «ISO 8601 Data elements and interchange formats – Information interchange – Representation of dates and times».
- 3 Використовувати ідентифікатори у наборах даних та робити повний опис набору.
- 4 Переглянути критерії оцінювання у разі взаємодії порталу та сайтів розпорядника із використанням API та у разі створення розпорядником окремих сервісів для оприлюднення та оброблення наборів.
- 5 Вжити заходів для впровадження електронного документообігу та системи обліку публічної інформації з метою уникнення оприлюднення даних у текстовому форматі, без підпису, QR-коду, штрих-коду тощо.
- 6 Створити та додати на портал інструкцію для Розпорядників щодо налаштування харвестингу.
- 7 Здійснювати систематичну перевірку оновлення наборів даних на порталі у разі впровадження харвестингу.
- 8 Внести зміни до Постанови щодо визначення поняття «первинні неагреговані дані».
- 9 Створити уніфікований модуль для порталу з шаблонами наборів даних, який розпорядники могли б підключати на своїх сайтах домену.

6 Розділ IV. Залучення користувачів до системи оприлюднення відкритих даних

У цьому розділі карток оцінювання потребував стан комунікації та взаємодії розпорядників із користувачами відкритих даних, зокрема наявності механізмів інформування користувачів щодо діяльності у сфері відкритих даних та отримання зворотного зв'язку.

За результатами оцінювання встановлено, що 65 (80,2%) ОМС та 40 (71,4%) ОДВ не отримують зворотного зв'язку від користувачів відкритих даних; 16 (19,8%) ОМС та 16 (28,6%) ОДВ отримують такий зв'язок (див.: графік 4.1).

Розпорядники вказували електронні листи як найбільш поширений спосіб отримання зворотного зв'язку від користувачів. Також відзначалося отримання відповідних пропозицій через форми для зворотного зв'язку на власних порталах відкритих даних та Єдиному державному веб-порталі відкритих даних. Деякі розпорядники здійснювали збір пропозицій користувачів на публічних заходах з питань відкритих даних (засіданнях громадських рад, слуханнях, робочих зустрічах тощо).

Наприклад, у межах проведення Міжнародного дня відкритих даних на заході Open Data Day Львів (04.03.2021) відбулось публічне обговорення поточної ситуації з ресурсами відкритих даних у м. Львові, а також спільне формування планів щодо розвитку напряму. У Тернополі здійснювали збір відповідних пропозицій на заходах Open Data Campus та Ternopil Open Data Hackathon.

За результатами оцінювання встановлено, що 65 (80,2%) ОМС та 45 (80,4%) ОДВ не мають користувачів своїх відкритих даних або не відстежують такої інформації; 3 (3,7%) ОМС та 6 (10,7%) ОДВ мають мінімальне коло користувачів; 3 (3,7%) ОМС повідомили про наявність двох користувачів; 10 (12,3%) ОМС і 5 (8,9%) ОДВ мають широке коло користувачів даних (три та більше).

Деякі розпорядники вказували на відсутність у них інформації про суб'єктів, які є користувачами оприлюднених ними відкритих даних. Більшість розпорядників визначали користувачів абстрактно, наприклад, «усі користувачі Порталу відкритих даних» чи «фізичні або юридичні особи». Водночас деякі розпорядники вказували конкретних суб'єктів господарювання, представників громадянського суспільства та ініціатив, а також створені ними на основі відкритих даних програмні продукти та реалізовані проекти.

Наприклад, у Хмельницькому за співпраці місцевої влади та ГО «Агенція журналістики даних» відбувається створення унікального застосунку про будинки міста.

У м. Коломия на базі бізнес-інтелектуальної платформи «Space Up» здійснюється підтримка та заохочення громадських проєктів із розроблення експериментальних мобільних додатків та інших застосунків на основі відкритих даних.

У Львові громадська мережа «ОПОРА» реалізувала один із перших локальних сайтів проєкту «[Rada4You](#)» для стеження за результатами поіменних голосувань депутатів міської ради.

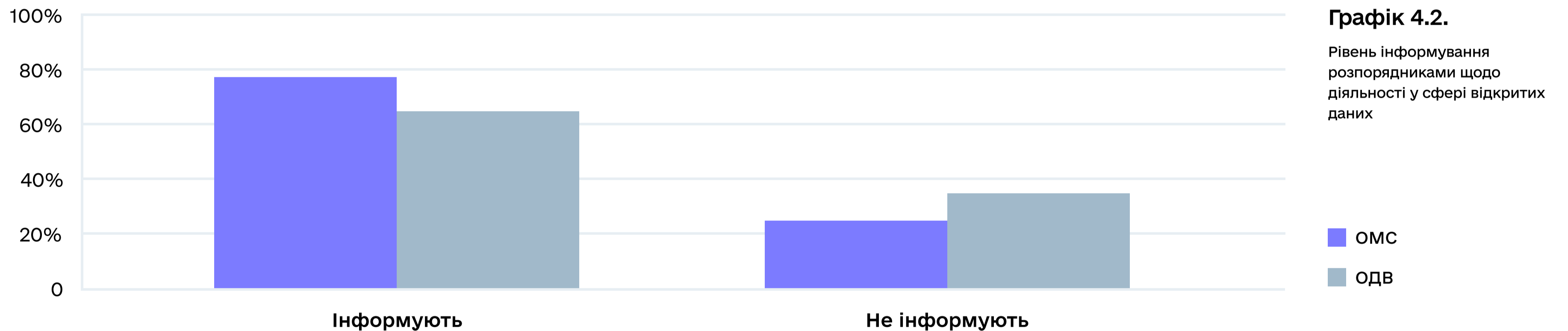
Відбувається розширення географії дії застосунку для стеження за місцезнаходженням громадського транспорту в режимі реального часу «[EasyWay](#)». У Харкові ТОВ «2ГІС» використовує для створення своїх програмних продуктів набори відкритих даних про розміщення зупинок міського електро- та автомобільного транспорту, розташування громадських вбиралень і території обслуговування загальноосвітніх навчальних закладів.

Не отримують зворотного зв'язку від користувачів відкритих даних, що не дає можливості визначити та оцінити спосіб комунікації з ними, 63 (77,8%) ОМС та 35 (62,5%) ОДВ, один канал комунікації з користувачами мають 7 (8,6%) ОМС та 14 (25%) ОДВ. Водночас 5 (6,2%) ОМС та 3 (5,4%) ОДВ мають два канали комунікації, 6 (7,4%) ОМС і 4 (7,1%) ОДВ – три та більше каналів комунікації.

Одними із найефективніших способів комунікації, на думку розпорядників, є проведення робочих зустрічей із потенційними користувачами відкритих даних, які працюють у суміжній сфері професійних інтересів, а також забезпечення безперебійної онлайн-підтримки користувачів.

Наприклад, Міністерство енергетики України зазначило про наявність співпраці у форматі робочих зустрічей із представниками аналітичного центру «DiXi Group», Державна податкова служба України підтримує зв'язок із користувачами через власний вебпортал та ІТС «Електронний кабінет».

За результатами оцінювання визначено, що 63 (77,8%) ОМС та 37 (66,1%) ОДВ не вживають заходів з інформування щодо діяльності у сфері відкритих даних. 18 (22,2%) ОМС та 19 (33,9%) ОДВ вживають такі заходи шляхом інформування щодо своєї діяльності через власні вебсайти, друковані видання, офіційні сторінки у соцмережах, а в деяких випадках і месенджерах (див.: графік 4.2).

Водночас у межах здійснення комунікаційної діяльності з метою популяризації відкритих даних було проведено низку хакатонів, зокрема «Kharkiv Open Data Day» у м. Харків, «Smart Krop» у м. Кропивницький, «Ternopil Open Data Hackathon» у м. Тернопіль, а також відповідні кампуси – «Open Data Campus» у Запоріжжі, Хмельницькому та інших містах. За участі Міністерства молоді та спорту України було проведено перший спеціалізований спортивний хакатон «Sport and Entertainment Hackathon⁷».

⁷ Перше місце посів проєкт 12Climb - додаток для скелелазів та інтерактивний скеледром. Друге місце посів проєкт Mixsport, спортивний агрегатор України та маркетплейс спортивних локацій, тренерів, спортивних подій та активностей. Третє місце здобув Fanbuster - соціальна платформа для вболівальників.
<https://sport.gov.ua/news/v-ukraini-proyshov-pershiy-sportivniy-khakaton>

Однак деякі розпорядники вказували на відсутність потреби в інформуванні користувачів про оновлення й оприлюднення відкритих даних у зв'язку з наявністю у них внутрішніх нормативно-правових актів та положень Постанови, якими передбачена частота оновлення та оприлюднення відповідної інформації, проте такий аргумент хибний.

Деякі посадові особи розпорядників здійснювали інформування користувачів, у тому числі шляхом розміщення інформаційних повідомлень на особистих сторінках у соціальних мережах. Такий підхід хоча й є позитивним, однак має бути застосований винятково як додатковий до офіційних каналів комунікації розпорядника.

На жаль, аналіз результатів зв'язку з користувачами відкритих даних здійснюють лише 6 (7,4%) ОМС та 3 (5,4%) ОДВ. Більшість: 75 (92,6%) ОМС та 53 (94,6%) ОДВ відповідно такого аналізу не проводять.

Водночас деякі розпорядники у відповідь на наявний запит окремих громадян, користувачів та представників громадянського суспільства здійснювали оприлюднення спеціальних наборів даних, обов'язкове оприлюднення яких не передбачено Постановою.

Зокрема, у Хмельницькому були створені та оприлюднені на місцевому Порталі відкритих даних реєстри пам'яток історії, монументального мистецтва та археології міста.

Департамент цифрової трансформації Харківської міської ради провів обговорення зворотного зв'язку щодо набору відкритих даних «Дані про місцезнаходження громадського транспорту в режимі реального часу», за його результатами спільно із Департаментом інфраструктури Харківської міської ради було підготовлено проєкт поступового оновлення GPS-трекерів рухомого складу міського електротранспорту з метою підвищення частоти передання даних відповідно до вимог рекомендацій Мінцифри (не рідше одного разу на кожні п'ять секунд).

За результатами оцінювання також було встановлено, що лише 8 (9,9%) ОМС та 4 (7,1%) ОДВ мають механізми залучення користувачів даних до визначення наборів даних і працюють над їх удосконаленням. 73 (90,1%) ОМС та 52 (92,9%) ОДВ такої роботи не проводять.

Так, у м. Харкові через офіційний вебсайт відповідної ради користувачам пропонувалося пройти онлайн-опитування щодо найбільш цінної інформації, яка потребує оприлюднення у форматі відкритих даних.

Аналогічне опитування було проведено Державною податковою службою України. Таку практику розпорядників необхідно розглядати як приклад вдалої комунікації з користувачами щодо оперативного моніторингу запиту на конкретні набори відкритих даних.

Основні недоліки розпорядників за результатами оцінювання розділу IV:

- відсутність спеціальних каналів комунікації з користувачами відкритих даних (значна кількість розпорядників проводять відповідну діяльність винятково через загальний механізм розгляду звернень громадян);
- відсутність оперативної підтримки користувачів відкритих даних розпорядника;
- відсутність нормативно-правових засад для здійснення комунікації з користувачами працівників, відповідальних за роботу з оприлюднення та модерації наборів даних розпорядника.

Високий рівень оцінки розділу IV:

ОМС: Харків, Дніпро, Львів, Хмельницький.

ОДВ: Державна митна служба України і Державна податкова служба України.

«Топ» серед базового рівня «Достатній» оцінки розділу IV:

ОМС: Тернопіль, Маріуполь, Коломия, Івано-Франківськ, Краматорськ.

ОДВ: Національний банк України.

---

⁸ Ознайомитися зі змістом зазначених анкет можна за посиланнями:

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeeMK8dUnj99Oo4dlkMxvFGupzrWKisM5DFVMq6TZNUi4cibA/viewform>

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdebycFIKpp8cACuKSDbYPcQt9bG6mifkMJMMc2gYFjknHT6w/viewform>

Рекомендації для ОМС та ОДВ за результатами оцінювання розділу IV:

- 1 Визначити відокремлений обов'язковий канал зв'язку та відповідальну особу, яка здійснюватиме комунікацію та аналіз зворотного зв'язку з користувачами відкритих даних, у тому числі у форматі онлайн (наприклад, через функціонал онлайн-чату з модератором розпорядника).
- 2 Збільшити кількість інформаційних каналів (електронна пошта, чат, контактний телефон тощо) з метою кращого інформування користувачів та потенційних користувачів про оприлюднення та оновлення відкритих даних.
- 3 Розробити комплексний план діяльності із залучення потенційних користувачів та популяризації використання відкритих даних як на рівні держави, так і окремих розпорядників відкритих даних.
- 4 Затвердити порядок розгляду та надання відповідей на відгуки та запитання розпорядникам на порталі.

У розділі оцінене сприяння розпорядниками використанню оприлюднених наборів, організація та проведення моніторингу оцінки впливу відкритих даних, з'ясовані переваги від оприлюднених наборів даних для громадськості.

Загальні результати свідчать про низький рівень обізнаності розпорядників щодо впливу відкритих даних на суспільство, економіку та державу. Зважаючи на специфіку діяльності ОМС та ОДВ та різні підходи до оцінки впливу своїх даних розпорядниками, вказаний розділ поділено на відповідні підрозділи.

Органи місцевого самоврядування

З поміж 81 ОМС лише 17 (21%) розпорядників сприяють використанню оприлюднених наборів відкритих даних. Відповідно до зазначеної розпорядниками інформації, найкращою практикою сприяння використанню своїх даних є створення онлайн-додатків, порталів, дашбордів, візуалізацій (наприклад, дашборд [«Медицина Маріуполя в цифрах Відкриті дані для пацієнтів, лікарів та управлінців»](#), онлайн-сервіс пересування міського транспорту м. Маріуполя в режимі реального часу [«Martrans»](#); вебдодаток «Інформація про школи м. Хмельницький», вебпортал [«Візуальна історія Хмельницького»](#) тощо).

На жаль, значна частина ОМС не приділяють достатньої уваги використанню своїх даних. Загальний аналіз відповідей на вказане запитання свідчить, що переважна більшість розпорядників вважають, що процес сприяння використанню даних – лише у їх оприлюдненні та оновленні. Про це свідчать результати як оцінювання інформації відповідного розділу у картках, так і моніторингу офіційних вебресурсів розпорядників.

Лише 11 (13,6%) з 81 ОМС використовують власні дані у процесі формування політики та планування своєї діяльності. Основними цілями такого використання є:

- підготовка проєктів НПА;
- планування політики шляхом визначення коефіцієнта корисної дії за результатами впроваджених рішень;
- підготовка проєктів програм розвитку міст;
- розроблення програм «Безпечна громада»;

- функціонування порталів smart-city, MyCity тощо;
- ідентифікація та усунення недоліків у своїй діяльності через аналіз статистики звернень громадян, петицій, запитів на інформацію.

Розпорядники фактично не здійснюють моніторингу використання відкритих даних. Лише 5 (6,2%) ОМС проводять таке оцінювання. Найчастіше використовують аналітику відвідуваності вебпорталів (вебаналітика, доступ API, завантаження), на яких розміщують набори відкритих даних, аналіз зворотного зв'язку із користувачами через соціальні мережі та телефонні дзвінки.

Окремі розпорядники зазначали про участь у дослідженнях у межах проєкту [«Transparent Cities»](#). Одним із способів, що розпорядники використовують з метою моніторингу, є офіційні комунікації: проведення засідань ради громадського контролю, хакатонів, відкритих навчань для представників інших розпорядників.

Згідно з узагальненою інформацією, жоден із розпорядників не проводив оцінювання впливу оприлюднення відкритих даних у 2020 році. Водночас усі розпорядники одноголосно висловились щодо позитивного впливу оприлюднених наборів даних, який полягає у підвищенні прозорості їхньої діяльності. Ще 23 (28,4%) ОМС твердять про створення додаткової економічної цінності для громадськості, 27 (33,3%) ОМС про підвищення ефективності робочих процесів, 3 (3,7%) ОМС про економію та зменшення витрат на оплату праці своїх працівників.

Кращими в рейтингу за розділ «Вплив відкритих даних» серед міст (базовий рівень «Достатній» (6-7 балів) у 2020 році стали міста: Харків, Хмельницький.

Органи державної влади

Із 56 ДО лише 6 (10,7%) розпорядників сприяють використанню оприлюднених наборів відкритих даних. На відміну від ОМС, державні органи здебільшого здійснюють інформування щодо оприлюднення нових наборів відкритих даних шляхом публікації пресрелізів або оновлення розділу «Відкриті дані» (за наявності), що не є ефективним з огляду на навігаційну недоступність інформації та подекуди відсутність пошукової графі в інтерфейсах відповідних вебсайтів.

З метою належного сповіщення користувачів відкритих даних деякі розпорядники здійснюють інформування через власні сторінки та сторінки працівників у соціальних мережах, розміщують онлайн-опитувальники, що є ефективнішим порівняно зі звичними пресрелізами.

Значна частина державних органів (окрім 5), як і ОМС, не приділяють достатньої уваги використанню своїх даних у процесі формування політики та планування своєї діяльності. Проте окремі розпорядники стверджують про створення на основі власної інформації додатків для смартфонів і публікацій зі статистичною інформацією.

Лише 4 (7,1%) розпорядники з-поміж оцінених здійснюють моніторинг використання власних відкритих даних. Моніторинг у більшості випадків полягає у використанні аналітичних модулів [Порталу](#), власних порталів та вебсайтів, аналізу зворотного зв'язку із користувачами через соціальні мережі та телефонні дзвінки. Державні органи в окремих випадках здійснюють офіційну комунікацію з представниками громадськості та бізнес-спільноти шляхом проведення засідань ради громадського контролю, участі у конференціях, хакатонах, круглих столах тощо.

Жоден ОДВ не надав інформації, яка підтверджувала б проведення оцінки впливу оприлюднених даних у 2020 році. Усі ОДВ стверджують про позитивний вплив оприлюднених ними наборів даних, який полягає у підвищенні прозорості їхньої діяльності. Також більше половини вважають, що оприлюднені набори даних сприяють утворенню додаткової економічної цінності для громадськості, підвищенню ефективності робочих процесів, економії та зменшенню витрат на оплату праці працівників.

Наприклад, завдяки оприлюдненню інформації про видатки на боротьбу з COVID-19 з'явилися онлайн-сервіси щодо відстеження рухів коштів [«Карта коронавірусних закупівель»](#), [Інформація про залишки лікарських засобів, необхідних для вжиття заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню COVID-19](#), детальна [інфографіка](#) видатків на боротьбу з коронавірусом у 2020 році, проведено низку журналістських розслідувань, що істотно зменшило рівень ризикованих закупівель у медичній сфері.

Оприлюднення машиночитаної інформації про використання публічних коштів та закупівель сформувало позитивну динаміку розвитку державного та комунального секторів економіки, посилило конкуренцію на відповідних ринках, а також сприяло покращенню інвестиційної привабливості нашої країни. Завдяки такій інформації створено онлайн-сервіси, за допомогою яких можна легко перевірити доброчесність контрагента, з'ясувати, на що були витрачені бюджетні кошти тощо (наприклад: [«.007: пошуково-аналітична система»](#), [Opendatabot](#), [YouControl](#) та інші).

«ТОП» серед базового рівня «Достатній» оцінки розділу V:

35

Державна податкова служба України, Антимонопольний комітет України, Фонд державного майна України, Міністерство охорони здоров'я України.

Рекомендації для ОМС та ОДВ за результатами оцінювання розділу V:

- 1** Розширювати можливості щодо створення та впровадження власних інформаційних ресурсів та/або додатків, у тому числі із залученням до вказаного процесу активної профільної громадськості.
- 2** Затвердити у власних внутрішніх нормативно-правових актах порядок та систематичність проведення моніторингу використання власних відкритих даних та оцінювання впливу оприлюднення відкритих даних.
- 3** Запровадити систематичне інформування та навчання для своїх працівників щодо важливості та способів використання власних даних у процесі формування політики та планування діяльності.

Цьогорічне дослідження стану оприлюднення та оновлення відкритих даних розпорядниками на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних є другою оцінкою проведеної роботи розпорядниками інформації. Попередній моніторинг стану справ у сфері відкритих даних вперше окреслив основні рекомендації розпорядникам, засновані на результатах їхньої роботи, майже за весь період функціонування Порталу.

Завданням звіту було зафіксувати досягнутий розпорядниками прогрес, здійснити загальний аналіз поточної ситуації, виявити найбільш проблемні моменти та сформулювати деякі рекомендації як для розвитку галузі загалом, так і для покращення результатів діяльності розпорядників за окремими напрямками.

Зазначена робота насамперед є моніторингом стану оприлюднення та оновлення наборів даних відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 р. № 835 «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних», проведеним на основі аналізу заповнених розпорядниками карток.

Відповідно структура цього звіту зосереджена на п'яти передбачених Постановою критеріях: політиці відкритих даних, потенціалі оброблення та аналізу відкритих даних, якості оприлюднених наборів відкритих даних, залучення користувачів до системи оприлюднення і впливу оприлюднених розпорядниками відкритих даних. Кожен із зазначених напрямів було виділено в окремий підрозділ, який містить узагальнені цифрові показники якості діяльності усіх розпорядників загалом, приклади найкращих практик, перелік кращих за відповідним напрямом та рекомендації для поліпшення роботи. Зазначений підхід спрямований як на стимулювання якісної конкуренції між розпорядниками, так і формування культури співпраці задля обміну досвідом і провідними практиками.

У 2020 році розпорядники нарощували інтенсивність оприлюднення відкритих даних, працювали над їх якістю та візуалізацією, зокрема через власні програмні рішення. Попит у суспільстві на відкриті дані зростав у геометричній прогресії. Значну роль у цьому процесі відіграли виклики пандемії COVID-19. Інформація про темпи зростання захворюваності, вакцинацію населення, наявність лікарських засобів і стан публічної системи охорони здоров'я стала однією із найбільш затребуваних у 2020 році та надалі актуальна у 2021 році. Багато розпорядників відповіли на цей запит, здійснивши якісну візуалізацію необхідних відкритих даних через відповідні аналітичні панелі (дашборди) на власних вебсайтах⁹.

---

⁹ Наприклад, Міністерство охорони здоров'я України (<https://covid19.gov.ua/analitichni-paneli-dashbordy>), Національна служба здоров'я України (<https://nszu.gov.ua/e-data/dashboard>), Рада Національної безпеки та оборони України (<https://health-security.rnbo.gov.ua/vaccination>).

Це свідчить про те, що повний потенціал відкритих даних може бути реалізований винятково шляхом їх активного застосування для створення нових продуктів, щоб вони створювали додану вартість та якісно нове знання.

Таке завдання може бути вирішене не лише завдяки зусиллям одних розпорядників, а й за активної участі інститутів громадянського суспільства та бізнесу.

Роль арбітра та фасилітатора цього процесу має належати державі, всій системі органів державної влади та місцевого самоврядування.

Варто зазначити, що зусилля всіх зацікавлених стейкохолдерів сфери відкритих даних в Україні також не залишились поза увагою міжнародних рейтингів. Відповідно до рейтингу [Open Data Maturity Report 2020](#) щодо рівня розвитку сфери відкритих даних, Україна, яка вперше взяла участь у рейтингу, увійшла до переліку країн, що швидко розвиваються (Fast-trackers) та посіла 17 місце серед країн світу, що є доволі прогресивним результатом!

Отже, сподіваємось, що звіт стане у пригоді як для розпорядників, які щойно розпочали процес формування власної політики у сфері, так і для амбасадорів сфери та користувачів відкритих даних з метою збільшення кількості позитивних практик у сфері відкритих даних.

Навчальні онлайн-курси:

- 1 навчальний онлайн-серіал [«Відкриті дані для державних службовців»](#)
- 2 навчальний онлайн-серіал [«Відкриті дані для бізнесу»](#)
- 3 навчальний онлайн-серіал [«Персональні дані»](#)
- 4 навчальний онлайн-серіал [«Доступ до публічної інформації»](#)
- 5 поглиблений навчальний курс [«Доступ до публічної інформації для розпорядників»](#)
- 6 навчальний курс [«Візуалізація даних»](#)
- 7 актуальний навчальний курс [«Захист персональних даних»](#)

Навчальні посібники та методичні матеріали:

- 1 Посібник [«Рекомендації Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини з питань дотримання конституційного права людини і громадянина на доступ до інформації»](#)
- 2 [Посібник з європейського права у сфері захисту персональних даних](#)
- 3 Науково-практичний посібник [«Захист персональних даних: Правове регулювання та практичні аспекти»](#)
- 4 Методичка [«Налагодження інфраструктури відкритих даних»](#)
- 5 Методичка [«Аудит даних»](#)
- 6 Видання [«Рішення Європейського суду з прав людини щодо захисту персональних даних»](#)
- 7 Аналітичний огляд [«Правові позиції Європейського суду з прав людини у справах щодо доступу до публічної інформації»](#)

Рейтинг впровадження політики відкритих даних у містах обласного значення

№	Місто	Загальна оцінка маx 59	% впровадження політики	Рейтинговий рівень
01	Харків	53	90	Високий
02	Маріуполь	48	81	Високий
03	Хмельницький	44	75	Високий
04	Тернопіль	42	71	Достатній
05	Львів	42	71	Достатній
06	Запоріжжя	40	68	Достатній
07	Дніпро	40	68	Достатній
08	Луцьк	37	63	Достатній
09	Івано-Франківськ	36	61	Достатній
10	Чернівці	33	56	Достатній

№	Місто	Загальна оцінка маx 59	% впровадження політики	Рейтинговий рівень
11	Коломия	33	56	Достатній
12	Дубно	32	54	Достатній
13	Біла Церква	30	51	Достатній
14	Прилуки	28	47	Середній
15	Бахмут	27	46	Середній
16	Миколаїв	26	44	Середній
17	Краматорськ	25	42	Середній
18	Київ	24	41	Середній
19	Нікополь	23	39	Середній
20	Дрогобич	23	39	Середній
21	Ужгород	22	37	Середній
22	Кропивницький	22	37	Середній

№	Місто	Загальна оцінка маx 59	% впровадження політики	Рейтинговий рівень
23	Северодонецьк	21	36	Середній
24	Слов'янськ	21	36	Середній
25	Вараш	21	36	Середній
26	Дружківка	20	34	Середній
27	Кременчук	20	34	Середній
28	Фастів	19	32	Середній
29	Полтава	19	32	Середній
30	Мукачево	18	31	Середній
31	Кривий Ріг	18	31	Середній
32	Лисичанськ	18	31	Середній
33	Славута	18	31	Середній
34	Умань	17	29	Недостатній

№	Місто	Загальна оцінка маж 59	% впровадження політики	Рейтинговий рівень
35	Херсон	17	29	Недостатній
36	Нова Каховка	17	29	Недостатній
37	Житомир	17	29	Недостатній
38	Білгород-Дністровський	16	27	Недостатній
39	Лозова	16	27	Недостатній
40	Коростень	15	25	Недостатній
41	Червоноград	15	25	Недостатній
42	Ніжин	14	24	Недостатній
43	Ковель	14	24	Недостатній
44	Чернігів	13	22	Недостатній
45	Кам'янець-Подільський	13	22	Недостатній
46	Куп'янськ	13	22	Недостатній

№	Місто	Загальна оцінка маx 59	% впровадження політики	Рейтинговий рівень
47	Мирноград	13	22	Недостатній
48	Кам'янське	13	22	Недостатній
49	Павлоград	12	20	Недостатній
50	Лубни	12	20	Недостатній
51	Горішні Плавні	11	19	Недостатній
52	Жмеринка	11	19	Недостатній
53	Мелітополь	10	17	Недостатній
54	Енергодар	10	17	Недостатній
55	Шостка	10	17	Недостатній
56	Нетішин	10	17	Недостатній
57	Бориспіль	10	17	Недостатній
58	Бровари	9	15	Недостатній

№	Місто	Загальна оцінка маж 59	% впровадження політики	Рейтинговий рівень
59	Миргород	9	15	Недостатній
60	Володимир-Волинський	9	15	Недостатній
61	Ірпінь	8	14	Недостатній
62	Боярка	8	14	Недостатній
63	Жовтоводськ	8	14	Недостатній
64	Староконстянтинів	8	14	Недостатній
65	Покров	8	14	Недостатній
66	Новоград-Волинський	7	12	Недостатній
67	Черкаси	7	12	Недостатній
68	Стрий	6	10	Низький
69	Сміла	6	10	Низький
70	Калуш	6	10	Низький

№	Місто	Загальна оцінка маx 59	% впровадження політики	Рейтинговий рівень
71	Охтирка	6	10	Низький
72	Бердянськ	5	8	Низький
73	Ромни	5	8	Низький
74	Шепетівка	5	8	Низький
75	Нововолинськ	4	7	Низький
76	Лиман	4	7	Низький
77	Васильків	2	3	Низький
78	Світловодськ	1	2	Низький
79	Первомайськ	0	0	Низький
80	Ізмаїл	0	0	Низький
81	Ізюм	0	0	Низький

Рейтинг впровадження політики відкритих даних органами державної влади

№	Назва органу влади	Загальна оцінка max 59	% впровадження політики	Рейтинговий рівень
01	Державна податкова служба	46	78	Високий
02	Антимонопольний комітет	34	58	Достатній
03	Державна митна служба	34	58	Достатній
04	Міністерство енергетики	34	58	Достатній
05	Офіс Генерального прокурора	33	56	Достатній
06	Міністерство освіти та науки	33	56	Достатній
07	Фонд державного майна	31	53	Достатній
08	Адміністрація Держспецзв'язку	29	49	Середній
09	Вища рада правосуддя	28	47	Середній
10	Державне агентство рибного господарства	28	47	Середній

№	Назва органу влади	Загальна оцінка маx 59	% впровадження політики	Рейтинговий рівень
11	Пенсійний фонд	27	46	Середній
12	Міністерство внутрішніх справ	26	44	Середній
13	Державна служба статистики	26	44	Середній
14	Міністерство економічного розвитку і торгівлі	26	44	Середній
15	Національна комісія з цінних паперів та фондових ринків	25	42	Середній
16	Державна регуляторна служба	24	41	Середній
17	Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації	24	41	Середній
18	Державна служба морського і річкового транспорту	23	39	Середній
19	Національне агентство з питань державної служби	22	37	Середній
20	Міністерство молоді та спорту	22	37	Середній
21	Національний банк	21	37	Середній
22	Державна судова адміністрація	21	36	Середній

№	Назва органу влади	Загальна оцінка max 59	% впровадження політики	Рейтинговий рівень
23	Державне агентство водних ресурсів	21	36	Середній
24	Державне агентство автомобільних доріг	21	36	Середній
25	Міністерство соціальної політики	20	34	Середній
26	Державна служба з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів	20	34	Середній
27	Державна служба з питань геодезії, картографії та кадастру	20	34	Середній
28	Державна казначейська служба	19	32	Середній
29	Державна архітектурно-будівельна інспекція	18	31	Середній
30	Міністерство фінансів	18	31	Середній
31	Міністерство охорони здоров'я	18	31	Середній
32	Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг	18	31	Середній
33	Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження	17	29	Недостатній
34	Державна екологічна інспекція	16	27	Недостатній

№	Назва органу влади	Загальна оцінка маж 59	% впровадження політики	Рейтинговий рівень
35	Державна служба з безпеки на транспорті	16	27	Недостатній
36	Державна служба з лікарських засобів та контролю за наркотиками	16	27	Недостатній
37	Національне антикорупційне бюро	16	27	Недостатній
38	Фонд гарантування вкладів фізичних осіб	15	25	Недостатній
39	Міністерство юстиції	15	25	Недостатній
40	Державна авіаційна служба	14	24	Недостатній
41	Міністерство закордонних справ	14	24	Недостатній
42	Міністерство розвитку громад і територій	12	20	Недостатній
43	Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів	12	20	Недостатній
44	Верховна Рада України	11	19	Недостатній
45	Міністерство культури та інформаційної політики	11	19	Недостатній
46	Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг	11	19	Недостатній

№	Назва органу влади	Загальна оцінка max 59	% впровадження політики	Рейтинговий рівень
47	Державне агентство лісового господарства	10	17	Недостатній
48	Національне агентство з питань запобігання корупції	9	15	Недостатній
49	Державна фіскальна служба	9	15	Недостатній
50	Державне агентство з управління зоною відчуження	8	14	Недостатній
51	Міністерство інфраструктури	8	14	Недостатній
52	Національна рада з питань телебачення і радіомовлення	8	14	Недостатній
53	Державна служба геології та надр	7	12	Недостатній
54	Державна служба з питань праці	6	10	Низький
55	Державне агентство з питань кіно	4	7	Низький
56	Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій	0	0	Низький

Міністерство
цифрової трансформації
України

EURASIA
FOUNDATION

